

ըստի: «Ինչպէս թողուլ այս աղուոր երկիրը, զարուհը, քսան տարեկան ըլլալը: Ո՞վ ելաւ առաջին անգամ ըսաւ թէ մեր այս երկրագունդը Տիեզերքի մէջ վազող փայլուն կէտ մըն է. հիմայ ճիշդ այդ վազելուն արդիւնքն է որ պիտի քաշենք», — շատե՛րը պիտի ըսեն այս բաները:

Իսկ երէկ իրիկուն, ինքզինքը զբազէտ կարծողներէն մէկը ինծի ըսաւ.

— Հ. Ղուկաս, կը կարծենք թէ վերի գունդերը մտքերնէն անցնեն մեր այս աննշան երկիրը վրդովելու: Եղբայր, մեր մոլորակը այդ վրդովումներէն բաւական ունի արդէն. ու մեր միօրեայ կեանքն ալ յուզումնալից ընկու. համար՝ բան մը պակաս չէ: Այդպիսի փորձերէ երկրացիներս, դեռ մանուկ, կը վախենք. և գիտատուր թող դիմէ, օրինակ, Հրատին, որուն բընակիչները, կ'ըսեն, մեր վրայ խղճալու չափ երջանիկ և զարգացած են եղեր. կամ Երեւակին, որ նշանուածի գեղեցիկ մատանի մը ունի. և կամ, վերջապէս, Լուսնիթագին, որ մեր երկրէն զերթէ 200 անգամ մեծ է, մինչ մենք հոս մէկ մէթը հողի համար կրօններ կ'ընենք»:

Գրագէտը կը խօսէր արագ և յուզուած: Բան մ'ըսած ըլլալու համար՝ — Մի՛ վախեր, պատասխանեցի անխողով և ժրպտագին, անհոգ ապրինք. բան մը չենք ըլլար: Որոշ չեմ գիտեր, բայց կը յուսամ թէ այդ Հալէլի Խիսասաղ ըսուածը, օրինակ առնելով մեր վանքի աւագանի ձուկէն, — որ՝ ըստ Ահարոնեանի՝ կը մըտածէր պոչը այնպէս մը շարժել որ վանական լընթեան վայելէ, — ինքն ալ իր պոչը քիչ մ'աւելի զգոյշ շարժելով՝ հանգիստ թողնէ Տիեզերքի անհունութեան մէջ զլորտուղ մեր այս փոքր բնակարանը: Մի՛ վախեր, կ'ըսեմ. ինչ կայ որ»:

— Որովհետեւ, Հ. Ղուկաս, — յարեց այս խօսքերէն քաջալերուած — միտք ունիմ ընդարձակ յօդուած մը գրել վարուածանին վրայ «Յեղին Միրա»ին առթիւ, կը զգամ որ շատ սիրուն բան մը պիտի ըլլայ. բայց Մայիս 19էն առաջ չի կըրնար լմննալ»:

Հ. Ղ. ԲԺԻԿԵԱՆ

ԱՊՐԵԼ. 1910

ՀԱՅՐ ԱԼԻԻՇԱՆԻ

ԱՆՄՈՈՒՑ ՅԵՇԱՏԱԿԻՆ

Նա երգում էր որպէս սոխակ
Երգ պաշտելի, ներդաշնակ.
Արեւ, Գարուն ու Հայրենիք,
Լեռներ, ծաղկունք նախշունիկ:

Ինչպէս սոխակ մի զարնալի
Պահած ծառում ծաղկալի՝
Նա երգում էր երգ ոլորուն
Վարդ, մանիշակ ու զարուն:

Ձմեռ ատեն իսկ երգում էր
Գարուն, կանաչ, ծաղկեղներ,
Հայրենիքի ծաղկուն զարուն,
Արծաթ ջրեր երազուն:

Անի, Մասիս և Աւարայր,
Վարդան, Տիգրան վրիժապառ
Նրա քննարի վառ թեւերին
Հըպարտ երգերն կազմեցին:

Եւ «Բլբուլը Աւարայրի»,
Ան Վարդանը պաշտելի,
Արեւ, զարուն և հայրենիք
Լեռներ, ծաղկունք նախշունիկ:

Մահը եկաւ խոժոռ դէմքով
Սուր ու դաժան մանգաղով,
Մահան առջին իսկ դայլալեց
Հայրենիքը... ու լրեց...

ԱՐՄԵՆ ԵՐԿԱԾ

ԱԼԻՔՆԵՐԸ

Լեռնակուտակ կռակներն այս էր արդեօք
կը բարձրանան, փըքոցուոց, մոլեգին,
Եւ կատարի խենդի մը պէս՝ փրփրացայտ
Դէպ ի ցամաք, դէպ ի աշխարհ կը խուժեն.
Ինչ են ասոնք, քառս անդունդ, քեզ կ'ըսեմ,
Որ խոր ծոցէդ երկնապող դուրս կը զգայես.
Տարտարոսէն փախչող դեմք, հրէշներ են,
Որ վիշապի պէս բերանին փռեկած՝
Աշխարհս ամբողջ լափել, կլկել կը սպառնան: